

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.006.01.2019

Pani
Izabela Bojko

Wójt Gminy
Nowa Sól
ul. Stanisława Moniuszki 3A
67-100 Nowa Sól

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/19/006 Udzielanie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przez organ wykonawczy gminy Nowa Sól.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Nowa Sól., ul. Stanisława Moniuszki 3A, 67-100 Nowa Sól (dalej: <i>Urząd lub Gmina</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Izabela Bojko, Wójt Gminy Nowa Sól od 8 grudnia 2014 r. (dalej: <i>Wójt, organ podatkowy</i>).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przestrzeganie określonych w Ordynacji podatkowej uregulowań w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. 2. Udzielanie pomocy publicznej i de minimis. 3. Sporządzanie i udostępnianie informacji o osobach fizycznych, prawnych oraz jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono ulg i pomocy publicznej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ¹ .
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mariusz Kniat, Doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LZG/103/2019 z dnia 6 września 2019 r. 2. Tomasz Przybysz, Starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/104/2019 z dnia 6 września 2019 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str.1-4, 5-8)</p>

---

¹ Badania kontrolne mogą dotyczyć działań sprzed tego okresu, jeśli mają związek z zagadnieniami będącymi przedmiotem kontroli.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 489 ze zm., dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie sposób prowadzenia w Urzędzie, w latach 2016-2019 (I połowa), postępowań w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych. Negatywna ocena NIK wynika przede wszystkim z dużej liczby postępowań, które były obciążone błędami, a także charakterem i skutkami tych błędów.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W przypadku połowy ze zbadanych przez NIK (22 z 44) postępowań zakończonych wydaniem decyzji o udzieleniu ulgi wystąpiły nieprawidłowości – nie przestrzegano wymogów określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁴ – mające wpływ na prowadzone postępowania (w ujęciu wartościowym dotyczyło to 67,3% ogólnej kwoty objętych badaniem ulg⁵). Organ podatkowy wbrew wymogom określonym w przepisach art. 122 i art. 187 § 1 ww. ustawy nie wywiązał się z obowiązku rzetelnego wyjaśnienia stanu faktycznego⁶ oraz zebrania dowodów potwierdzających sytuację ekonomiczną wnioskodawcy, a w konsekwencji postępowania podatkowe lub dowody zgromadzone w ich toku nie wykazały, aby w tych przypadkach zaistniała ustawowa przesłanka *ważnego interesu podatnika*⁷ umożliwiająca udzielenie ulgi.

Nieprawidłowości stwierdzono również przy udzielaniu pomocy de minimis, gdyż udzielając tej pomocy organ podatkowy w przypadku 38 z 40 zbadanych postępowań (w ujęciu wartościowym dotyczyło to 99,28% ogólnej kwoty objętej badaniem pomocy de minimis⁸) nie wyegzekwował od wnioskodawców przedłożenia wszystkich wymaganych przepisami prawa dokumentów⁹ niezbędnych do udzielenia tej pomocy. Dodatkowo w przypadku wszystkich postępowań objętych badaniem organ podatkowy nie wydał beneficjentom pomocy zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis¹⁰. Nierzetelnie wywiązywano się również z obowiązku sporządzania i przedstawiania właściwym organom¹¹ informacji o udzielonej pomocy de minimis¹², w konsekwencji czego ww. organy nie dysponowały pełnymi i wiarygodnymi informacjami o faktycznej wysokości pomocy udzielonej poszczególnym beneficjentom.

Wbrew wymogom określonym w art. 37 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o finansach

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 900, ze zm. (dalej: *Ordynacja podatkowa*).

⁵ Kwota udzielonych ulg z naruszeniem wymogów Ordynacji podatkowej wyniosła 139,42 tys. zł – badaniem objęto udzielenie ulg w łącznej kwocie 207,28 tys. zł.

⁶ W szczególności nie zebrano dowodów potwierdzających sytuację ekonomiczną /rzeczywiste możliwości finansowe podatnika w terminowym uregulowaniu zobowiązania podatkowego, a także związku pomiędzy dopełnieniem tego obowiązku, a wystąpieniem skutków niepożądanych z punktu widzenia indywidualnej sytuacji podatnika – przesłanki *ważnego interesu podatnika*.

⁷ W próbie objętej badaniem (44 postępowania) organ podatkowych każdorazowo przy udzielaniu ulgi wskazywał *ważny interes podatnika* – art. 67a Ordynacji podatkowej, nie stwierdzono przypadków wskazywania, jako przesłanki udzielenia ulgi *ważnego interesu publicznego*.

⁸ Kwota udzielonej pomocy de minimis z naruszeniem obowiązujących wymogów wyniosła 194,83 tys. zł – badaniem objęto udzielenie ulg stanowiących pomoc de minimis w łącznej kwocie 196,24 tys. zł.

⁹ Tj. informacji, zaświadczeń oraz oświadczeń, o których mowa w przepisach art. 37 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 362, ze zm.).

¹⁰ Obowiązek określony w przepisie art. 5 ust. 3 ww. ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r.

¹¹ W przypadku ulgi z tytułu podatku rolnego – ministrowi właściwemu ds. rolnictwa, a w przypadku ulgi z tytułu podatku od środków transportowych – Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

¹² Nieprawidłowość stwierdzono w przypadku 13 decyzji dotyczących ulg w podatku od środków transportowych (wszystkich wydanych w okresie objętym kontrolą), a przypadku ulg w podatku rolnym następujących okresów sprawozdawczych (miesięcznych): styczeń, kwiecień–lipiec, wrzesień–grudzień 2016 r.; styczeń, kwiecień–czerwiec, wrzesień, październik, grudzień 2017 r.; kwiecień, czerwiec, wrzesień–grudzień 2018 r.; kwiecień–czerwiec 2019 r.

publicznych¹³ podawane corocznie do publicznej wiadomości wykazy podmiotów, którym w zakresie podatków udzielono ulg w kwocie przewyższającej 500 zł nie zawierały informacji o wysokości umorzonych kwot i przyczynach umorzenia¹⁴, a także nie ujmowano w nich wszystkich podmiotów, którym udzielono takich ulg¹⁵.

Niewątpliwy wpływ na zakres i skalę stwierdzonych nieprawidłowości miało niedostateczne przygotowanie merytoryczne pracowników odpowiedzialnych za realizację tych obowiązków spowodowane m.in. brakiem szkoleń w tym obszarze, a także niewystarczający nadzór nad tymi postępowaniami ze strony Kierownictwa Urzędu.

Podkreślenia wymaga, że jeszcze w toku kontroli podjęto lub zadeklarowano działania zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Przestrzeganie określonych w Ordynacji podatkowej uregulowań w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2016-2019 (I połowa) do Urzędu wpłynęło łącznie 167 wniosków o udzielenie ulg w spłacie zaległości podatkowych na łączną kwotę 329,96 tys. zł¹⁷. Na ich podstawie Wójt wydała 145 decyzji¹⁸ w łącznej kwocie 249,30 tys. zł¹⁹, z tego w:

- 2016 r. – 45 decyzji (dla 28 podatników) na kwotę 156,97 tys. zł²⁰;
- 2017 r. – 27 decyzji (dla 16 podatników) na kwotę 37,91 tys. zł;
- 2018 r. – 55 decyzji (dla 32 podatników) na kwotę 36,46 tys. zł;
- 2019 r. (I połowa) – 18 decyzji (dla 14 podatników) na kwotę 17,96 tys. zł.

W okresie objętym kontrolą nie udzielono ulg w spłacie zobowiązań podatkowych osobom prawnym.

(dowód: akta kontroli str. 9, 10-15, 16-25)

Zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Nowa Sól²¹ (dalej *Regulamin*) prowadzenie postępowań w sprawach odraczania, rozkładania na raty, umarzania lub zaniechania poboru podatków należało do zadań Referatu Finansów.

W ramach ww. referatu ww. zadania przypisano do zakresu czynności i obowiązków inspektora ds. wymiaru podatków²² (w zakresie podatków: rolnego, od

¹³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.).

¹⁴ Dotyczyło: czterech podatników w wykazie za 2016 r.; jednego w wykazie za 2017 r. oraz 11 w wykazie za 2018 r.

¹⁵ W wykazach nie ujęto podatników (osób fizycznych): za 2016 r. – dwóch, za 2017 r. – jednego, za 2018 r. – trzech.

¹⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁷ Kwota dotyczy całości zaległości podatkowych (należność główna i odsetki), o które wnioskowali podatnicy.

¹⁸ Tj. osób fizycznych oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

¹⁹ Z tego należność główna 245,22 tys. zł oraz odsetki 4,07 tys. zł.

²⁰ Pięć decyzji wydano na podstawie wniosków złożonych w 2015 r.

²¹ Przyjętego Zarządzeniem Wójta Gminy Nowa Sól nr: 0050.21.2015 z dnia 11 czerwca 2015 r. (obowiązywało do 01.02.2017 r.), 0050.12.2017 z dnia 01.02.2017 r. (obowiązywało do 30.08.2019 r.), 0050.12.2017 z dnia 01.02.2017 r. (Regulamin obowiązywał do dnia 30 sierpnia 2019 r.).

²² Zatrudniona na tym stanowisku w latach 2015-2019 nie uczestniczyła w szkoleniach dotyczących bezpośrednio problematyki związanej z udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz udzielania pomocy publicznej / pomocy de minimis. Uczestniczyła w szkoleniach: w dniu 01.02.2017 r. „Wymiar

nieruchomości, leśnego) oraz inspektora ds. księgowości podatkowej i windykacji²³ (w zakresie podatku od środków transportowych). Do zadań ww. pracowników w zakresie przypisanych im rodzajów podatków należało m.in. przygotowanie decyzji dotyczących zwolnień i ulg podatkowych oraz odroczeń i rozkładania na raty podatków i opłat, prowadzenie spraw z zakresu pomocy publicznej, a także przygotowywanie dokumentacji umożliwiającej sporządzanie sprawozdań dotyczących podatków i opłat lokalnych.

(dowód: akta kontroli str. 26-38, 42-44, 45-47)

W Urzędzie prowadzono ewidencję złożonych wniosków dotyczących udzielenia ulg w spłacie zobowiązań podatkowych²⁴. Ewidencja prowadzona była w formie papierowej i zawierała dane dotyczące: składającego wniosek, daty złożenia, czego dotyczył, terminu oraz sposobu załatwienia sprawy.

(dowód: akta kontroli str. 10-15, 16-25)

Decyzje wydane przez organ podatkowy dotyczyły następujących rodzajów ulg w spłacie zobowiązań podatkowych:

- odroczenia terminu płatności podatku lub rozłożenia zapłaty podatku na raty (art. 67a § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej) – ogółem 14 decyzji na łączną kwotę 175,62 tys. zł;
- odroczenia lub rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę²⁵ (art. 67a § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej) – ogółem 6 decyzji na łączną kwotę 29,68 tys. zł;
- umorzenia w całości lub w części zaległości podatkowych oraz odsetek za zwłokę²⁶ (art. 67a § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej) – ogółem 125 decyzji na łączną kwotę 44,00 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 48-50)

Ww. ulgi stosowano w przypadku następujących rodzajów zobowiązań podatkowych:

- podatek od nieruchomości – ogółem 39 decyzji na łączną kwotę 8,61 tys. zł;
- podatek rolny – ogółem 51 decyzji na łączną kwotę 33,69 tys. zł;
- podatek od środków transportowych – ogółem 13 decyzji na łączną kwotę 176,00 tys. zł;
- łączne zobowiązanie pieniężne²⁷ – ogółem 42 decyzje (w tym 4 obejmujące ulgę w podatku leśnym) na łączną kwotę 31,00 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 48-50, 51)

---

podatków lokalnych w 2017 r.” oraz w dniu 18.04.2018 r. „ Opodatkowanie nieruchomości i obiektów budowlanych wykorzystywanych do działalności rolniczej w 2018 r. Najnowsze problemy związane z realizacją podatków lokalnych, w tym będące następstwem zapadłych w dniu 12 i 13 Grudnia 2017 r. orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego”.

²³ Zatrudniona na tym stanowisku w latach 2015-2019 nie uczestniczyła w szkoleniach dotyczących bezpośrednio problematyki związanej z udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz udzielania pomocy publicznej / pomocy de minimis. Uczestniczyła w szkoleniach: w dniu 06.10.2016 r. „Zabezpieczenie podatków i należności publicznoprawnych czyli wszystko o hipotece i zastawie skarbowym” oraz w dniu 16.01.2018 r. „Księgowość Podatkowa 2018 – zmiany. Nowe rozporządzenie w sprawie rachunkowości budżetowej i nowe sprawozdanie RB-27s oraz Rejestr Należności Publicznoprawnych i sprawozdanie podatkowe”.

²⁴ Ewidencja prowadzona była przez dwie pracownice Referatu Planu, Budżetu i Finansów Gminy osobno dla podatku od środków transportowych oraz dla podatków: leśnego, rolnego, od nieruchomości.

²⁵ W okresie objętym badaniem nie umarzano odsetek od nieregulowanych w terminie zaliczek na podatek.

²⁶ W okresie objętym kontrolą nie umarzano opłat prolongacyjnych.

²⁷ Decyzje dotyczące łącznie podatku leśnego, rolnego, od nieruchomości.

1.2. W okresie objętym kontrolą organ podatkowy w przypadku 27 podatników udzielał kilkakrotnie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych²⁸ (ogółem 115 decyzji), przy czym 12 podatnikom wydano po dwie decyzje, 12 podatnikom – między trzy a siedem decyzji, dwóm po 11 decyzji oraz jednemu podatnikowi – 14 decyzji.

Wyniki badania w zakresie prawidłowości stosowania wymogów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg dla dziewięciu z ww. podatników (ogółem 27 decyzji) przedstawiono w pkt.1.4. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 52-53)

1.3. W okresie objętym kontrolą wydano 76 decyzji niezgodnych z wnioskami stron (umarzono kwoty niższe niż wnioskowane), w tym trzy decyzje odmowne. Spośród decyzji niezgodnych z wnioskiem podatnika:

- w 2016 r. wydano 29 decyzji dotyczących umorzeń zaległości podatkowych w tym jedną odmowną – wnioski opiewały na kwotę 13,69 tys. zł, a umorzono kwotę 6,60 tys. zł (tj. 48,2% kwoty wynikającej z wniosków);
- w 2017 r. wydano 20 decyzji dotyczących umorzeń zaległości podatkowych w tym jedną odmowną – wnioski opiewały na kwotę 18,57 tys. zł, a umorzono kwotę 2,63 tys. zł (tj. 14,2% kwoty wynikającej z wniosków);
- w 2018 r. wydano 16 decyzji umarzających zaległości podatkowe w tym jedną odmowną – wnioski opiewały na kwotę 4,87 tys. zł, a umorzono kwotę 2,15 tys. zł (tj. 44,1% kwoty wynikającej z wniosków);
- w 2019 r. (I połowa) wydano 11 decyzji umarzających zaległości podatkowe (brak decyzji odmownych) – wnioski opiewały na kwotę 8,34 tys. zł, a umorzono kwotę 4,13 tys. zł (tj. 49,5% kwoty wynikającej z wniosków).

Od ww. decyzji o udzielenie ulgi podatkowej w wysokości niższej niż wnioskowana oraz decyzji odmownych podatnicy nie odwoływali się do organu wyższej instancji.

(dowód: akta kontroli str. 54-55, 56)

Wyniki badania w zakresie prawidłowości stosowania wymogów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg dla ośmiu z ww. podatników (ogółem 13 decyzji) przedstawiono w pkt.1.4. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 274-370)

1.4. Badaniem w zakresie prawidłowości stosowania wymogów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg objęto dokumentację dotyczącą ogółem 41 wydanych decyzji²⁹ na łączną kwotę 207,28 tys. zł, co stanowiło 83,15% całkowitej kwoty udzielonych ulg, z tego:

- 25 decyzji umarzających zaległości podatkowe w łącznej kwocie 21,64 tys. zł;
- 6 decyzji rozkładających zaległości podatkowe na raty w łącznej kwocie 29,68 tys. zł;
- 10 decyzji odraczających i rozkładających na raty podatek w łącznej kwocie 155,96 tys. zł.

Ww. decyzje dotyczyły ulg w zakresie podatków: od nieruchomości (7 decyzji na kwotę 4,52 tys. zł), rolnego (17 decyzji na kwotę 17,86 tys. zł), od środków

²⁸ Decyzje dotyczyły umorzeń, rozłożeń na raty oraz odroczeń płatności w zakresie podatków od nieruchomości, rolnego, od środków transportu. Ich wartość wyniosła wraz z odsetkami łącznie 192.178,00 zł.

²⁹ Dotyczących m.in. 9 podatników, dla których w badanym okresie wydano co najmniej dwie decyzje udzielające ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (opisano w pkt. 1.2 niniejszego wystąpienia).

transportowych (11 decyzji na kwotę 168,78 tys. zł) oraz łącznego zobowiązania pieniężnego (6 decyzji na kwotę 16,12 tys. zł).

Ponadto badaniem objęto trzy decyzje odmowne (100% decyzji odmownych wydanych w okresie objętym kontrolą).

(dowód: akta kontroli str. 57)

Analiza dokumentacji Urzędu w zakresie udzielenia bądź odmowy udzielenia ww. ulg wykazała m.in., że:

- wnioski składane przez podatników zgodne były z wymogami art. 168 § 2 Ordynacji podatkowej, tj. zawierały: treść żądania, wskazanie osoby od której pochodzi, jej adres oraz identyfikator podatkowy³⁰;
- nie wystąpiły przesłanki określone w art. 130 § 1 ust. 1 i art. 132 § 1 Ordynacji podatkowej – obligujące do wyłączenia od udziału w prowadzonych postępowaniach pracownika organu lub organu podatkowego (Wójta);
- organ podatkowy w prowadzonych postępowaniach umożliwił stronom czynny udział, a przed wydaniem decyzji umożliwił im wypowiedzenie się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (art. 123 § 1 oraz art. 200 Ordynacji podatkowej);
- każdorazowo przestrzegano zasady pisemności postępowania (art. 126 ww. ustawy);
- w przypadku decyzji odmownych organ podatkowy każdorazowo wykazał i uzasadnił brak ważnego interesu podatnika lub ważnego interesu publicznego (brak spełnienia przesłanek z art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej);
- nie stwierdzono przypadków wydania decyzji z naruszeniem terminów przewidzianych w art. 139 § 1 ww. Ordynacji podatkowej³¹;
- wydane decyzje każdorazowo zawierały: oznaczenie organu podatkowego, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, a także pouczenie o trybie odwoławczym oraz podpis osoby upoważnionej, z podaniem jej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego (art. 210 § 1 pkt 1-5 oraz pkt 7-8 Ordynacji podatkowej);
- w przypadku 22 decyzji, organ podatkowy zgodnie z art. 122 oraz 187 Ordynacji podatkowej podejmował niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i rozpatrzenia sprawy, a udzielając ulgi wykazano i uzasadniono przesłanki uprawniające do ich udzielenia (art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej). Natomiast w przypadku pozostałych 22 decyzji w sposób niezgodny z ww. wymogami organ podatkowy udzielił ulgi, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”;
- od żadnej z objętych badaniem decyzji podatnicy nie odwoływali się do organu wyższej instancji.

(dowód: akta kontroli str. 56, 274-370)

³⁰ W przypadku osób fizycznych PESEL znajdował się w dokumentacji dotyczącej wniosku o umorzenie zaległości podatkowej.

³¹ Zalatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

1.5. W latach 2016-2019 (I połowa) udzielanie ulg podatkowych nie było przedmiotem kontroli wewnętrznych, zewnętrznych oraz badań audytowych.

(dowód: akta kontroli str. 63, 64-82)

1.6. W okresie objętym kontrolą organ podatkowy nie wydawał decyzji o umorzeniu zaległości podatkowych z urzędu (art. 67d Ordynacji podatkowej).

(dowód: akta kontroli str. 63)

1.7. W sprawie planowanych działań na rzecz poprawy funkcjonowania obszarów objętych kontrolą NIK Wójt Gminy wyjaśniła, że: *Udzielając wyjaśnień, myślę, iż zasadnym na wstępie jest poinformowanie, iż Urząd Gminy zatrudnia 25 pracowników, którzy realizują zadania na poziomie 40 mln. Gmina liczy ponad 7 tys. mieszkańców. Czynnymi podatnikami, których obsługuje jeden pracownik Referatu Finansów jest ponad 3,6 tys. Pracownicy zatrudnieni w Urzędzie Gminy posiadają dość szerokie spektrum zadań z różnych dziedzin. Przykładem jest pracownik referatu finansów zajmujący się m.in. oprócz podatków pochówkami zmarłych oraz obsługą cmentarzy.*

Przeprowadzona kontrola wskazała nieprawidłowości występujące w procedurach udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, a także pomocy de minimis. Jako organ wykonawczy tej Gminy uważam, iż mieszkańców tej gminy nie stać na tworzenie kolejnych etatów. W związku z tym po powzięciu informacji na temat braków w zakresie wiedzy oraz nieprawidłowościach występujących w kontrolowanym zakresie w najbliższym czasie zlecę udział pracowników odpowiedzialnych za nieprawidłowości w szkoleniach z tematyki objętej kontrolą. Dostrzegam również konieczność wzmocnienia nadzoru oraz kontroli zarządczej nad realizacją tych zadań, dlatego też deklaruję stałe monitorowanie sposobu wykonywania tych obowiązków.

(dowód: akta kontroli str. 201-206, 371-373)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W przypadku 22 decyzji (z tego pięciu dotyczących podatku od środków transportowych, 16 dotyczących podatku rolnego oraz jednej dotyczącej podatku od nieruchomości) w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w łącznej kwocie 139,419 tys. zł (tj. 67,26% ogólnej kwoty ulg objętych badaniem, 55,92% ogólnej kwoty udzielonych ulg w okresie objętym kontrolą) organ podatkowy Gminy udzielił ulg z naruszeniem przepisów Ordynacji podatkowej. I tak w przypadku:

a) podatku od środków transportowych:

- w przypadku pięciu (z 11 objętych badaniem) decyzji³² dotyczących odroczenia i rozłożenia podatku na raty na łączną kwotę udzielonej ulgi 122,52 tys. zł (tj. 72,6% ogólnej kwoty udzielonych ulg w podatku od środków transportowych) organ podatkowy wydał decyzje powołując się każdorazowo na „ważny interes podatnika” wyłącznie na podstawie wniosku podatnika bez przeprowadzenia jakichkolwiek czynności wyjaśniających (dowodowych) i wykazania spełnienia tej przesłanki.

W szczególności organ podatkowy nie ustalił sytuacji ekonomicznej/rzeczywistych możliwości finansowych podatnika w terminowym uregulowaniu zobowiązania podatkowego, a także związku pomiędzy dopełnieniem tego obowiązku, a wystąpieniem skutków niepożądanych z punktu widzenia indywidualnej sytuacji podatnika, tj. ziszczenia się przesłanki ważnego interesu podatnika.

I tak przykładowo:

³² Dotyczy decyzji: Fn.IV.3124.1.1.2016, Fn.IV.3124.1.2.2016, Fn.IV.3124.1.6.2016, Fn.IV.3124.1.7.2016, Fn.IV.3124.1.1.2019.

- w dniu 3 lutego 2016 r. do Urzędu wpłynął wniosek podatnika o odroczeniu terminu płatności i rozłożenia na raty I raty podatku od środków transportowych za 2016 r. w kwocie 45.491,00 zł (płatne do 15 lutego 2016 r.). W uzasadnieniu wniosku (do wniosku nie dołączono żadnych dokumentów / załączników) podatnik wskazał jedynie, że (...) *Prosbę swoją motywuję tym, iż przesunięcie terminu płatności i rozłożenie go na dwie części pozwoli zachować płynność finansową mojej Firmy.*

W dniu 4 lutego 2016 r. organ podatkowy wydał decyzję³³ o rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności ww. zobowiązania podatkowego – 1 rata w kwocie 22.746,00 zł z terminem płatności 29 luty 2016 r.³⁴; 2 rata w kwocie 22.745,00 zł z terminem płatności 31 maja 2016 r.³⁵. W uzasadnieniu decyzji organ podatkowy wskazał, że (...) *przedstawione przez wnioskodawcę argumenty wypełniają przesłanki zawarte w art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej oraz, że (...) udzielona pomoc – ze względu na ważny interes podatnika przysporzy korzyści finansowe samemu przedsiębiorcy, umożliwiając mu samodzielne (już bez pomocy organu podatkowego) wywiązywanie się ze zobowiązań podatkowych.*

Przed wydaniem ww. decyzji organ podatkowy nie przeprowadził jakiegokolwiek postępowania dowodowego, w szczególności na okoliczność wskazywanego we wniosku oraz w uzasadnieniu decyzji – braku zachowania płynności finansowej wnioskodawcy w przypadku uregulowania w ustawowym terminie należnego podatku.

Analogiczna sytuacja (w zakresie treści wniosku, treści uzasadnienia decyzji oraz braku postępowania dowodowego) wystąpiła w sprawie wniosku tego samego podatnika z dnia 11 sierpnia 2016 r. o odroczenie terminu płatności i rozłożenia na raty II raty podatku od środków transportowych za 2016 r. w kwocie 48.610,00 zł – sprawa zakończona decyzją³⁶ z dnia 31 sierpnia 2016 r., a także w sprawie wniosku innego podatnika z dnia 3 lutego 2016 r. o odroczeniu terminu płatności i rozłożenia na raty I raty podatku od środków transportowych za 2016 r. w kwocie 9.210,00 zł – sprawa zakończona decyzją³⁷ z dnia 4 lutego 2016 r. oraz w sprawie wniosku podatnika z dnia 11 sierpnia 2016 r. o odroczenie terminu płatności i rozłożenia na raty II raty podatku od środków transportowych za 2016 r. w kwocie 9.209,00 zł – sprawa zakończona decyzją³⁸ z dnia 31 sierpnia 2016 r.

Powyższe zaniechania stanowiły naruszenie przepisów art. 122 oraz art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej obligujących organ podatkowy do podjęcia wszelkich niezbędnych działań w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, a także zebrania i w sposób wyczerpujący rozpatrzenia całego materiału dowodowego. W konsekwencji tych zaniechań organ podatkowy nie wykazał zaistnienia przesłanek uprawniających do zastosowania tej ulgi, tj. „ważnego interesu podatnika” lub „ważnego interesu publicznego”, określonych w przepisie art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej.

---

³³ Fn.IV.3124.1.2.2016.

³⁴ Zapłacono w dniu 26 lutego 2016 r.

³⁵ Zapłacono w dniu 25 maja 2016 r.

³⁶ Decyzja nr Fn.IV.3124.1.7.2016, na podstawie której rozłożono na raty i odroczone termin płatności ww. zobowiązania podatkowego – 1 rata w kwocie 24.305,00 zł z terminem płatności 30 wrzesień 2016 r. (zapłacono 29 września 2016 r.); 2 rata w kwocie 24.305,00 zł z terminem płatności 30 listopad 2016 r. (zapłacono 28 listopada 2016 r.)

³⁷ Decyzja nr Fn.IV.3124.1.1.2016, na podstawie której rozłożono na raty i odroczone termin płatności ww. zobowiązania podatkowego – 1 rata w kwocie 4.605,00 zł z terminem płatności 29 luty 2016 r. (zapłacono 22 lutego 2016 r.); 2 rata w kwocie 4.605,00 zł z terminem płatności 31 maja 2016 r. (zapłacono 19 maja 2016 r.)

³⁸ Decyzja nr Fn.IV.3124.1.6.2016, na podstawie której rozłożono na raty i odroczone termin płatności ww. zobowiązania podatkowego – 1 rata w kwocie 4.605,00 zł z terminem płatności 30 wrzesień 2016 r. (zapłacono 14 września 2016 r.); 2 rata w kwocie 4.604,00 zł z terminem płatności 30 listopad 2016 r. (zapłacono 21 listopada 2016 r.)

(dowód: akta kontroli str. 60, 83-116, 117-119, 201-206, 282-306, 351-354, 371-373)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. księgowości podatkowej i windykacji wyjaśniła, że: *Faktycznie w tych sprawach nie przeprowadziłam jakichkolwiek czynności wyjaśniających lub dowodowych, a ograniczyłam się jedynie do analizy treści wniosków, uznając okoliczności wskazane we wnioskach podatników za wiarygodne. Aktualnie dostrzegam, że błędem było zaniechanie przeprowadzenia dowodów w szczególności na okoliczność wpływu terminowego uregulowania podatku na pogorszenie się sytuacji finansowej podatnika bądź całkowitej niemożności uregulowania tego podatku. Dopiero bowiem po ustaleniu tych okoliczności możliwe byłoby uznanie, że doszło do spełnienia niezbędnej przesłanki uprawniającej do udzielenia ulgi w postaci „ważnego interesu podatnika”. Na usprawiedliwienie pragnę podać, że materia związana z udzieleniem ulg jest nader trudna a ja nie posiadam specjalistycznego przeszkolenia w tym zakresie. Ponadto ogrom wykonywanych przeze mnie zadań nie zawsze pozwala na rzetelne przeprowadzenie postępowań w tych sprawach. Należy również zauważyć, że ww. ulgi dotyczyły odroczenia płatności i rozłożenia należnego podatku na raty a podatnicy wywiązali się z tego obowiązku.*

Jednocześnie deklaruję, że dołożę najwyższej staranności przy prowadzeniu postępowań podatkowych w bieżących i przyszłych sprawach, a w szczególności w zakresie wykazania przesłanek uprawniających do udzielenia ulgi.

(dowód: akta kontroli str. 117-119)

b) podatku rolnego i od nieruchomości

- w przypadku 16 decyzji³⁹ (z 17 objętych badaniem) dotyczących udzielenia ulg (umorzenie zaległości podatkowej) w podatku rolnym na łączną kwotę 15,60 tys. zł (tj. 46,3% ogólnej kwoty udzielonych ulg w podatku rolnym), a także jednej decyzji⁴⁰ (z siedmiu objętych badaniem) dotyczącej udzielenia ulgi (umorzenie zaległości podatkowej) w podatku od nieruchomości w kwocie 1,29 tys. zł (tj. 15,0% ogólnej kwoty udzielonych ulg w podatku od nieruchomości) organ podatkowy wydał decyzję powołując się każdorazowo na „ważny interes podatnika” bez przeprowadzenia czynności wyjaśniających (dowodowych) i wykazania spełnienia tej przesłanki, przy czym:
  - w 16 przypadkach dotyczących udzielenia ulgi w podatku rolnym uzasadnianej trudną sytuacją finansową podatnika skutkującą niemożnością zapłaty podatku organ podatkowy wprawdzie dysponował protokołami dotyczącymi oszacowania szkód w gospodarstwie rolnym na skutek suszy, jednak nie podjął jakichkolwiek czynności w celu ustalenia sytuacji ekonomicznej / rzeczywistych możliwości finansowych podatnika w terminowym uregulowaniu zobowiązania podatkowego, a także związku pomiędzy dopełnieniem tego obowiązku, a wystąpieniem skutków niepożądanych z punktu widzenia indywidualnej sytuacji podatnika, tj. ziszczenia się przesłanki ważnego interesu podatnika;
  - w przypadku decyzji dotyczącej umorzenia zaległości podatkowej z tytułu podatku od nieruchomości organ podatkowy udzielił ulgi wyłącznie na podstawie wniosku podatnika uzasadnianego niemożnością zapłaty podatku (w aktach sprawy brak jakichkolwiek dowodów).

Ponadto w uzasadnieniach do ww. decyzji organ podatkowy każdorazowo wskazywał, że w toku postępowania przeprowadzono wywiad mający na celu zbadanie aktualnej sytuacji finansowej wnioskodawcy pod kątem ustalenia

³⁹ Dotyczy decyzji nr: FN.III.3120.1.5.2016, FN.III.3120.1.6.2016, FN.III.3120.1.14.2016, FN.III.3120.1.59.2016, RF.III.3120.51.2018, RF.III.3120.54.2018, RF.III.3120.60.2018, RF.III.3120.61.2018, RF.III.3120.24.2018, RF.III.3120.59.2018, RF.III.3120.9.2019, RF.III.3120.12.2019, RF.III.3120.14.2019, RF.III.3120.4.2019, RF.III.3120.6.2019, RF.III.3120.11.2019.

⁴⁰ RF.III.3120.1.2019.

możliwości dokonania zapłaty podatku oraz dokonywano analizy sytuacji majątkowej podatnika, podczas gdy faktycznie w dokumentacji źródłowej (aktach sprawy) brak jest jakichkolwiek dowodów na przeprowadzenie tych czynności, w tym w szczególności dokumentacji dotyczącej sytuacji finansowej / majątkowej tych podatników.

I tak przykładowo:

- w dniu 28 listopada 2018 r. do Urzędu wpłynął wniosek podatnika o umorzenie IV raty podatku rolnego w kwocie 1.283,00 zł. W uzasadnieniu wniosku (do wniosku nie dołączono żadnych dokumentów / załączników) podatnik wskazał jedynie, że prośbę swą motywuje bardzo trudną sytuacją po tegorocznej suszy i dlatego nie będzie w stanie wypełniać wszystkich zobowiązań finansowych.

W dniu 29 listopada 2018 r. organ podatkowy wydał decyzję⁴¹ o umorzeniu zaległości podatkowej IV raty podatku rolnego za 2018 r. w kwocie 1.283,00 zł. W uzasadnieniu decyzji organ podatkowy wskazał m.in, że (...) *Tut. organ podatkowy w celu ustalenia, czy Strona może dokonać zapłaty ww. zaległości przeprowadził wywiad mający na celu zbadanie aktualnej sytuacji finansowej wnioskodawcy. (...) Po przeprowadzonej analizie sytuacji ustalono, że podatnik nie posiada obecnie dochodów umożliwiających jednorazową spłatę zaległości podatkowej. Za udzieleniem ulgi w spłacie zaległości (umorzenie) przemawia interes podatnika.*

Przed wydaniem ww. decyzji organ podatkowy nie przeprowadził jakiegokolwiek postępowania dowodowego, w szczególności na okoliczności wskazywane we wniosku oraz w uzasadnieniu decyzji, tj. bardzo trudnej sytuacji finansowej oraz braku możliwości wypełniania wszystkich zobowiązań finansowych.

Analogiczna sytuacja (w zakresie treści wniosku, treści uzasadnienia decyzji oraz braku postępowania dowodowego) wystąpiła w przypadku kolejnych czterech wydanych decyzji⁴².

(dowód: akta kontroli str. 58-59, 120-125, 126-128, 201-206, 274-281, 331-334, 339-346, 355-370, 371-373)

Powyższe zaniechania stanowiły naruszenie przepisów art. 122 oraz art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej obligujących organ podatkowy do podjęcia wszelkich niezbędnych działań w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym, a także zebrania i w sposób wyczerpujący rozpatrzenia całego materiału dowodowego. W konsekwencji tych zaniechań organ podatkowy nie wykazał zaistnienia przesłanek uprawniających do zastosowania tej ulgi, tj. „ważnego interesu podatnika” lub „ważnego interesu publicznego”, określonych w przepisie art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej. Ponadto w uzasadnieniu faktycznym ww. decyzji powoływano się na czynności dowodowe, których faktycznie organ podatkowy nie dokonywał, co stanowiło naruszenie wymogu określonego w przepisie art. 210 § 1 pkt 5 ww. ustawy.

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. wymiaru podatków wyjaśniła, że: *Rzeczywiście w podanych wyżej sprawach nie przeprowadzałam żadnych czynności wyjaśniających lub dowodowych. Bazowałam tylko na analizie protokołów z oszacowania szkód, które miałam do dyspozycji w przypadku każdego z podatników oraz złożonych wniosków, uznając okoliczności wskazane we wnioskach podatników za zgodne ze stanem rzeczywistym. Teraz zdaję sobie sprawę, że powinnam zweryfikować czy wpłata podatku czy też zaległości podatkowej*

⁴¹ RF.III.3120.54.2018.

⁴² Decyzje nr: RF.III.3120.6.2019 z 29.04.2019 r., RF.III.3120.9.2019 z 29.04.2019 r., RF.III.3120.12.2019 z 06.06.2019 r., RF.III.3121.11.2019 z dnia 10.06.2019 r.

wpływie znacząco na pogorszenie się sytuacji finansowej podatnika lub też czy jest on w stanie uregulować swoje zobowiązanie. Dopiero na tej podstawie można by stwierdzić, że doszło do spełnienia niezbędnej przesłanki uprawniającej do udzielenia ulgi czyli „ważnego interesu podatnika”. W sposób nieuprawniony w uzasadnieniach do tych decyzji podawałam informacje o przeprowadzeniu wywiadu i analiz dotyczących sytuacji podatnika, gdyż faktycznie nie dokonywałam tych czynności. Na usprawiedliwienie pragnę podać, że proces udzielania ulg jest bardzo trudny i czasochłonny, a ja nie posiadam specjalistycznego przeszkolenia w tym zakresie. Ponadto w codziennej pracy mam wiele obowiązków, które pochłaniają dużo czasu w wyniku czego prowadzone postępowania dotyczące ulg w podatkach nie zawsze są rzetelne.

Jednocześnie pragnę zadeklarować, że w przyszłości będę prowadziła postępowania dotyczące udzielania ulg w sposób profesjonalny i rzetelny, a przesłanki uprawniające do udzielenia ulg będę dokumentować w aktach sprawy.

(dowód: akta kontroli str. 126-128)

Wójt wyjaśniła, że: W przypadku 22 wskazanych decyzji w sprawie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych (z tego pięciu dotyczących podatku od środków transportowych, 16 dotyczących podatku rolnego oraz 1 dotyczącej podatku od nieruchomości) organ podatkowy udzielił ulg bez przeprowadzenia postępowania dowodowego w celu ustalenia sytuacji ekonomicznej/rzeczywistych możliwości finansowych podatnika w terminowym uregulowaniu zobowiązania podatkowego. Powyższe spowodowane było ograniczonymi zasobami kadrowymi Urzędu oraz brakiem dostatecznej wiedzy odpowiedzialnych pracowników o obowiązujących w tym zakresie przepisach.

Jako jednoosobowy organ wykonawczy Gminy codziennie podejmuję szereg ważnych działań na rzecz społeczności lokalnej i muszę działać w zaufaniu do jakości pracy moich pracowników. Nie mniej jednak aktualnie dostrzegam konieczność wzmocnienia nadzoru i poprawy w zakresie sposobu prowadzenia postępowań w celu zapewnienia udzielania ulg wyłącznie po wykazaniu spełnienia przesłanek ustawowych.

Jednocześnie informuję, że już w trakcie prowadzonej kontroli dokonano konwalidacji w części wykrytych nieprawidłowościach. Pracownicy odpowiedzialni merytorycznie za powstałe nieprawidłowości, zostaną pisemnie zobligowani do przestrzegania przepisów w celu nie popełniania w przyszłości podobnych błędów.

(dowód: akta kontroli str. 201-206, 371-373)

W trakcie kontroli NIK, zamieszczono na stronie BIP Urzędu informacje o wymogach w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych, a także udostępniono wzory załączników do wniosków o udzielenie ulgi. Wzory ww. załączników wraz z informacjami o obowiązujących w tym zakresie wymogach udostępnione zostały również w wersjach papierowych na stanowiskach obsługi podatników w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 378-393)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

OBSZAR

2. Udzielanie pomocy publicznej i pomocy de minimis.

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy nie udzielała przedsiębiorcom ulg w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc publiczną określoną w art. 67b § 1 pkt 3 Ordynacji podatkowej.

W ww. okresie wydano natomiast ogółem 87 decyzji na podstawie których udzielono ulg stanowiących pomoc de minimis na łączną kwotę 211,00 tys. zł, z tego 13 decyzji dotyczących ulg w podatku od środków transportowych (na kwotę 176,00 tys. zł), 51 decyzji dotyczących ulg w podatku rolnym (na kwotę 33,68 tys. zł) oraz 23 decyzje dotyczące łącznego zobowiązania podatkowego (na kwotę 16,30 tys. zł, z tego pomoc de minimis w kwocie 1,32 tys. zł z tytułu ulgi w podatku rolnym).

(akta kontroli str. 63, 129-130)

2.2. W zakresie realizacji przez Urząd w okresie objętym kontrolą obowiązków sprawozdawczych związanych z udzielaniem ulg w spłacie zobowiązań podatkowych stanowiących pomoc de minimis ustalono m.in., że:

a) Pomoc de minimis w rolnictwie i w rybołówstwie⁴³ (ulgi w podatku rolnym)

Urząd prawidłowo wywiązywał się z obowiązku sporządzania i przedstawiania do właściwego organu⁴⁴ sprawozdań o udzielonej w rolnictwie lub rybołówstwie albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym, o którym mowa w przepisie art. 32a ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁴⁵ (dalej: *ustawa o pomocy publicznej*) za następujące okresy sprawozdawcze (miesiące⁴⁶): w roku 2016 (za luty, marzec, i sierpień); w roku 2017 (za luty, marzec, lipiec, sierpień oraz listopad); w roku 2018 (za styczeń, luty, marzec, maj, lipiec, sierpień oraz październik); w roku 2019 I połowa (za styczeń, luty, marzec).

W przypadku pozostałych okresów sprawozdawczych Urząd nie przekazywał ww. sprawozdań bądź też przekazywane informacje o nieudzieleniu takiej pomocy były niezgodne ze stanem faktycznym (w okresach sprawozdawczych udzielano pomocy de minimis), co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 131-151, 156-158, 201-206, 371-373)

b) Pomoc de minimis inna niż udzielona w rolnictwie lub rybołówstwie (ulgi w podatku od środków transportowych)

Urząd nie wywiązywał się z obowiązku sporządzania i przedstawiania do właściwego organu⁴⁷ sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej innej w rolnictwie lub rybołówstwie (w terminie 7 dniu od udzielenia pomocy⁴⁸), o którym mowa w przepisie art. 32 ust. 1 ustawy o pomocy publicznej – w okresie objętym kontrolą nie sporządzano i nie przedstawiono ww. sprawozdań, pomimo udzielenia pomocy de minimis (ulga w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu podatków od środków transportowych 13 przypadków), co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 152-153, 201-206, 371-373)

2.3. Badaniem w zakresie prawidłowości stosowania zasad udzielania pomocy de minimis przy udzielaniu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych objęto dokumentację dotyczącą ogółem 40 wydanych decyzji⁴⁹ na łączną kwotę

⁴³ W okresie objętym kontrolą Gmina nie udzielała pomocy de minimis w rybołówstwie.

⁴⁴ Minister właściwy do spraw rolnictwa.

⁴⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 362, ze zm.

⁴⁶ Stosownie do wymogu określonego w § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. Nr 174, poz. 1081, ze zm.) – uchylone z dniem 19 stycznia 2017 r., a także w przepisie § 4 pkt 1 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. poz. 120) – weszło w życie z dniem 20 stycznia 2017 r.

⁴⁷ Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

⁴⁸ Stosownie do przepisu § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1871).

⁴⁹ RF.III.3120.51.2018, RF.III.3120.3.2017, Fn.III.3120.1.6.2016, Fn.III.3120.1.14.2016, RF.III.3120.54.2018, RF.III.3120.9.2019, RF.III.3120.12.2019, RF.III.3120.60.2018, RF.III.3120.61.2018, Fn.IV.3124.1.1.2016, Fn.IV.3124.1.2.2016, Fn.IV.3124.1.6.2016, Fn.IV.3124.1.7.2016, Fn.III.3120.1.59.2015, Fn.IV.3124.1.4.2016, Fn.IV.3124.1.4.2017, RF.IV.3124.1.1.2018, RF.IV.3124.1.1.2019, Fn.III.3120.1.5.2016, RF.III.3120.24.2018, RF.III.3120.59.2018, RF.III.3120.14.2019, RF.III.3120.4.2019,

udzielonych ulg stanowiących pomoc de minimis – 196,24 tys. zł, co stanowiło 93,0% całkowitej kwoty udzielonych ulg stanowiących pomoc de minimis, z tego:

- 11 decyzji w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od środków transportowych (na łączną kwotę udzielonych ulg 168,78 tys. zł⁵⁰);
- 29 decyzji⁵¹ w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu podatku rolnego (na łączną kwotę udzielonych ulg 27,46 tys. zł⁵²).

Badanie wykazało m.in., że:

- w przypadku 29 decyzji dotyczących udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych (stanowiących pomoc de minimis) z tytułu podatku rolnego w dwóch przypadkach wnioskodawcy przedłożyli wymagane przepisami art. 37 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy publicznej dokumenty; w dziewięciu przypadkach wnioskodawcy przedłożyli na urzędowym⁵³ formularzu informacje wymagane przepisem art. 37 ust. 2 pkt 3 ustawy o pomocy publicznej (nie przedłożyli zaświadczeń albo oświadczeń, o których mowa w przepisie art. 37 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy); w pięciu przypadkach przedłożyli zaświadczenia albo oświadczenia wymagane przepisem art. 37 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy (nie przedłożyli na urzędowym formularzu informacji, o których mowa w przepisie art. 37 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy), natomiast w 13 przypadkach nie przedłożyli zarówno ww. zaświadczeń albo oświadczeń, jak i informacji.

W żadnym z ww. postępowań organ podatkowy przed udzieleniem pomocy de minimis (udzieleniem ulgi) nie wzywał wnioskodawców do uzupełnienia tych braków, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

- w przypadku 11 decyzji (wszystkich objętych badaniem) w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od środków transportowych wnioskodawcy nie przedłożyli oświadczeń albo zaświadczeń wymaganych przepisem art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy publicznej oraz informacji (na urzędowym formularzu⁵⁴) wymaganych przepisem art. 37 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.

W żadnym z ww. postępowań organ podatkowy przed udzieleniem pomocy de minimis (udzieleniem ulgi) nie wzywał wnioskodawców do uzupełnienia tych braków, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

- w przypadku wszystkich 40 decyzji objętych badaniem, Gmina nie wydała beneficjentom pomocy wymaganych przepisem art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy publicznej zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest

---

Fn.IV.3124.1.5.2016, RF.III.3125.2.1.2017, RF.IV.3124.3.1.2019, RF.IV.3124.1.5.2017, RF.III.3120.6.2019, RF.III.3120.11.2019, RF.III.3120.58.2018, RF.III.3120.48.2018, RF.III.3120.55.2018, RF.III.3120.30.2018, RF.III.3120.31.2018, RF.III.3120.34.2018, RF.III.3120.36.2018, Fn.III.3120.1.7.2016, RF.III.3120.21.2018, RF.III.3120.22.2018, Fn.III.3120.1.60.2015

⁵⁰ Z tego: odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie zapłaty podatku na raty – 8 decyzji (łączna kwota ulgi 154.419,00 zł.), rozłożenie na raty zaległości podatkowej – 2 decyzje (łączna kwota ulgi 12.936,00 zł.), umorzenie zaległości podatkowej – 1 decyzja (kwota ulgi 1.424,00 zł.).

⁵¹ W tym jedna decyzja dotycząca łącznego zobowiązania podatkowego.

⁵² Z tego: umorzenie zaległości podatkowej – 27 decyzji na łączną kwotę 25.164,00 zł., rozłożenie na raty zaległości podatkowej – 2 decyzje na łączną kwotę pomocy 2.298,08 zł.

⁵³ Stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 121, poz. 810).

⁵⁴ Stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. Nr 53 poz. 311, ze zm.).

pomocą de minimis (11 przypadków) albo pomocą de minimis w rolnictwie (29 przypadków), co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 152-153,154, 155, 156-158, 201-206, 371-373)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W toku prowadzonych postępowań podatkowych zakończonych wydaniem 38 decyzji (z 40 objętych badaniem) w sprawie udzielenia ulg (stanowiących pomoc de minimis⁵⁵) wnioskodawcy wraz z wnioskiem o udzielenie ulgi nie przedłożyli wymaganej dokumentacji, przy czym nieprawidłowość ta dotyczyła:
  - 27 postępowań (z 29 objętych badaniem) zakończonych decyzjami w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych⁵⁶ z tytułu podatku rolnego, w ramach których wnioskodawcy ubiegający się o pomoc de minimis (udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych) nie przedłożyli niezbędnych do udzielenia tej pomocy:
    - 1) zaświadczeń albo oświadczeń⁵⁷, co stanowiło naruszenie przepisu art. 37 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy publicznej (dziewięć przypadków⁵⁸);
    - 2) informacji⁵⁹ na urzędowym formularzu, co stanowiło naruszenie przepisu art. 37 ust. 2 pkt 3 ustawy o pomocy publicznej oraz § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie informacji składanych przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (pięć przypadków⁶⁰);
    - 3) zarówno ww. zaświadczeń albo oświadczeń, jak i informacji na urzędowym formularzu (13 przypadków⁶¹).

Organ podatkowy w toku prowadzonych postępowań nie wzywał wnioskodawców do uzupełnienia ww. braków.

⁵⁵ Decyzje: RF.III.3120.51.2018, RF.III.3120.3.2017, Fn.III.3120.1.6.2016, Fn.III.3120.1.14.2016, RF.III.3120.54.2018, RF.III.3120.9.2019, RF.III.3120.12.2019, RF.III.3120.60.2018, RF.III.3120.61.2018, Fn.IV.3124.1.1.2016, Fn.IV.3124.1.2.2016, Fn.IV.3124.1.6.2016, Fn.IV.3124.1.7.2016, Fn.III.3120.1.59.2015, Fn.IV.3124.1.4.2016, Fn.IV.3124.1.4.2017, RF.IV.3124.1.1.2018, RF.IV.3124.1.1.2019, Fn.III.3120.1.5.2016, RF.III.3120.24.2018, RF.III.3120.59.2018, RF.III.3120.14.2019, RF.III.3120.4.2019, Fn.IV.3124.1.5.2016, RF.III.3125.2.1.2017, RF.IV.3124.3.1.2019, RF.IV.3124.1.5.2017, RF.III.3120.6.2019, RF.III.3120.11.2019, RF.III.3120.58.2018, RF.III.3120.48.2018, RF.III.3120.55.2018, RF.III.3120.30.2018, RF.III.3120.31.2018, RF.III.3120.34.2018, RF.III.3120.36.2018, Fn.III.3120.1.7.2016, RF.III.3120.21.2018, RF.III.3120.22.2018, Fn.III.3120.1.60.2015.

⁵⁶ Decyzje: RF.III.3120.51.2018 RF.III.3120.3.2017 Fn.III.3120.1.6.2016 Fn.III.3120.1.14.2016 RF.III.3120.54.2018 RF.III.3120.9.2019 RF.III.3120.12.2019 RF.III.3120.60.2018 RF.III.3120.61.2018 Fn.III.3120.1.59.2015 Fn.III.3120.1.5.2016 RF.III.3120.24.2018 RF.III.3120.59.2018 RF.III.3120.14.2019 RF.III.3120.4.2019 RF.III.3125.2.1.2017 RF.III.3120.6.2019 RF.III.3120.11.2019 RF.III.3120.58.2018 RF.III.3120.48.2018 RF.III.3120.55.2018 RF.III.3120.30.2018 RF.III.3120.31.2018 RF.III.3120.34.2018 RF.III.3120.36.2018 Fn.III.3120.1.7.2016 Fn.III.3120.1.60.2015

⁵⁷ Tj.: wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis w rolnictwie, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat obrotowych, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis w rolnictwie otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

⁵⁸ Decyzje: RF.III.3120.51.2018 RF.III.3120.54.2018 RF.III.3120.24.2018 RF.III.3120.59.2018 RF.III.3125.2.1.2017 RF.III.3120.58.2018 RF.III.3120.31.2018 RF.III.3120.55.2018 RF.III.3120.34.2018

⁵⁹ Tj.: informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

⁶⁰ RF.III.3120.60.2018 RF.III.3120.61.2018 RF.III.3120.48.2018 RF.III.3120.30.2018 RF.III.3120.36.2018

⁶¹ Decyzje: RF.III.3120.3.2017 Fn.III.3120.1.6.2016 Fn.III.3120.1.14.2016 RF.III.3120.9.2019 RF.III.3120.12.2019 Fn.III.3120.1.59.2015 Fn.III.3120.1.5.2016 RF.III.3120.14.2019 RF.III.3120.4.2019 RF.III.3120.6.2019 RF.III.3120.11.2019 Fn.III.3120.1.7.2016 Fn.III.3120.1.60.2015.

(akta kontroli str. 154, 156-158, 201-206, 371-373)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. wymiaru podatków wyjaśniła, że: *Prowadząc postępowania w sprawie udzielenia ulg z tytułu podatku rolnego nie zawsze podatnicy przedkładali wymagane dokumenty, a ja w natłoku wykonywanych obowiązków nie wzywałam o uzupełnienie tych braków. Ponadto problematyka de minimis jest bardzo trudną materią a ja nie dysponuję w tym zakresie odpowiednim przeszkoleniem i wiedzą. Jednocześnie deklaruje, iż będę od wnioskodawców żądać wymaganych dla pomocy de minimis dokumentów, tj. oświadczeń, zaświadczeń oraz informacji na urzędowym formularzu w bieżących i przyszłych postępowaniach w sprawie udzielenia tej ulgi.*

(akta kontroli str. 156-158)

- 11 postępowań (wszystkich objętych badaniem) zakończonych decyzjami w sprawie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych⁶² z tytułu podatku od środków transportowych, w ramach których wnioskodawcy ubiegający się o pomoc de minimis (udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych) nie przedłożyli niezbędnych do udzielenia tej pomocy:
  - 1) zaświadczeń albo oświadczeń⁶³, co stanowiło naruszenie przepisu art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy publicznej;
  - 2) informacji⁶⁴ na urzędowym formularzu, co stanowiło naruszenie przepisu art. 37 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy publicznej oraz § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis⁶⁵.

Organ podatkowy w toku prowadzonych postępowań nie wzywał wnioskodawców do uzupełnienia ww. braków.

(akta kontroli str. 152-153, 155, 201-206, 371-373)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. księgowości podatkowej i windykacji wyjaśniła, że: *Prowadząc postępowania w sprawie udzielenia ulg z tytułu podatku od środków transportowych nie posiadałam dostatecznej wiedzy, że ulgi z tego tytułu stanowią pomoc publiczną w rozumieniu pomocy de minimis. Z zakresu pomocy publicznej nie byłam dotychczas szkolona i nie w pełni orientuję się w obowiązujących w tym zakresie przepisach. Jednocześnie informuję, że będę od wnioskodawców żądać wymaganych dla pomocy de minimis dokumentów, tj. oświadczeń, zaświadczeń oraz informacji na urzędowym formularzu w bieżących i przyszłych postępowaniach w sprawie udzielenia tej ulgi.*

(akta kontroli str. 152-153)

Wójt wyjaśniła, że: *W mojej ocenie również ta nieprawidłowość spowodowana była brakiem dostatecznej wiedzy odpowiedzialnych pracowników o obowiązujących w tym zakresie wymogach, na co niewątpliwym wpływ miały ograniczenia kadrowe. Jednocześnie deklaruje, że w najbliższym czasie postaramy się podjąć działania, w szczególności*

⁶² Decyzje: Fn.IV.3124.1.1.2016 Fn.IV.3124.1.6.2016 Fn.IV.3124.1.2.2016 Fn.IV.3124.1.7.2016 Fn.IV.3124.1.4.2016 Fn.IV.3124.1.4.2017 RF.IV.3124.1.1.2018 RF.IV.3124.1.1.2019 Fn.IV.3124.1.5.2016 RF.IV.3124.3.1.2019 RF.IV.3124.1.5.2017

⁶³ Tj.: wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie – stosownie do przepisu art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy publicznej – w brzmieniu obowiązującym do dnia 22 czerwca 2019 r.

⁶⁴ Tj.: informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.

⁶⁵ Dz. U. Nr 53 poz. 311, ze zm.

w zakresie wzmocnienia nadzoru i poprawy wiedzy pracowników o postępowaniach de minimis w celu niepopelnienia stwierdzonych błędów w przyszłych postępowaniach.

(akta kontroli str. 201-206, 371-373)

2. W przypadku wszystkich 40 decyzji⁶⁶ objętych badaniem organ podatkowy nie wydał beneficjentom pomocy zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis (11 przypadków) albo pomocą de minimis w rolnictwie (29 przypadków), co stanowiło naruszenie przepisu art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy publicznej oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie⁶⁷.

(akta kontroli str. 152-153, 154-155, 156-158, 201-206, 371-373)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. księgowości podatkowej i windykacji (dotyczy podatku od środków transportowych) wyjaśniła, że: *Jak już uprzednio podałam również ta nieprawidłowość wynikała z braku dostatecznej wiedzy o obowiązujących w tym zakresie uregulowaniach. Deklaruję również, że każdorazowo wraz z udzieleniem ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych będę przygotowywała wymagane zaświadczenia dla beneficjentów pomocy de minimis.*

(akta kontroli str. 152-153)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. wymiaru podatków (dotyczy podatku rolnego) wyjaśniła, że: *Powyższa nieprawidłowość wynikała z braku dostatecznej wiedzy o obowiązujących w tym zakresie uregulowaniach, a także równoległym wykonywaniu szeregu innych obowiązków. Deklaruję również, że każdorazowo wraz z udzieleniem ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych będę przygotowywała wymagane zaświadczenia dla beneficjentów pomocy de minimis.*

(akta kontroli str. 156-158)

Wójt wyjaśniła, że *W mojej ocenie również ta nieprawidłowość spowodowana była brakiem dostatecznej wiedzy odpowiedzialnych pracowników o obowiązujących w tym zakresie wymogach, na co niewątpliwie wpływ miały ograniczenia kadrowe. Jednocześnie deklaruję, że w najbliższym czasie postaramy się podjąć działania, w szczególności w zakresie wzmocnienia nadzoru i poprawy wiedzy pracowników o postępowaniach de minimis w celu niepopelnienia stwierdzonych błędów w przyszłych postępowaniach.*

(dowód: akta kontroli str. 201-206, 371-373)

3. W przypadku 13 decyzji dotyczących ulg w podatku od środków transportowych⁶⁸ (wszystkich wydanych w okresie objętym kontrolą) Urząd nie wywiązywał się z obowiązku sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK (w terminie 7 dniu od udzielenia pomocy) sprawozdań o udzielonej pomocy, co

⁶⁶ RF.III.3120.51.2018, RF.III.3120.3.2017, Fn.III.3120.1.6.2016, Fn.III.3120.1.14.2016, RF.III.3120.54.2018, RF.III.3120.9.2019, RF.III.3120.12.2019, RF.III.3120.60.2018, RF.III.3120.61.2018, Fn.IV.3124.1.1.2016, Fn.IV.3124.1.2.2016, Fn.IV.3124.1.6.2016, Fn.IV.3124.1.7.2016, Fn.III.3120.1.59.2015, Fn.IV.3124.1.4.2016, Fn.IV.3124.1.4.2017, RF.IV.3124.1.1.2018, RF.IV.3124.1.1.2019, Fn.III.3120.1.5.2016, RF.III.3120.24.2018, RF.III.3120.59.2018, RF.III.3120.14.2019, RF.III.3120.4.2019, Fn.IV.3124.1.5.2016, RF.III.3125.2.1.2017, RF.IV.3124.3.1.2019, RF.IV.3124.1.5.2017, RF.III.3120.6.2019, RF.III.3120.11.2019, RF.III.3120.58.2018, RF.III.3120.48.2018, RF.III.3120.55.2018, RF.III.3120.30.2018, RF.III.3120.31.2018, RF.III.3120.34.2018, RF.III.3120.36.2018, Fn.III.3120.1.7.2016, RF.III.3120.21.2018, RF.III.3120.22.2018, Fn.III.3120.1.60.2015

⁶⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 350

⁶⁸ Dotyczy decyzji nr: Fn.IV.3124.1.1.2016 z 04.02.2016 r., Fn.IV.3124.1.6.2016 z 31.08.2016 r., Fn.IV.3124.1.2.2016 z 04.02.2016 r., Fn.IV.3124.1.7.2016 z 31.08.2016 r., Fn.IV.3124.1.4.2016 z 24.02.2016 r., Fn.IV.3124.1.5.2016 z 29.04.2016 r., Fn.IV.3124.1.3.2016 z 07.03.2016 r., Fn.IV.3124.1.4.2017 z 28.03.2017 r., RF.IV.3124.1.5.2017 z 30.11.2017 r., RF.IV.3124.1.1.2018 z 02.03.2018 r., RF.IV.3124.2.1.2018 z 05.10.2018 r., RF.IV.3124.1.1.2019 z 11.03.2019 r., RF.IV.3124.3.1.2019 z 19.06.2019 r.

stanowiło naruszenie przepisu art. 32 ust. 1 ustawy o pomocy publicznej oraz § 6 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych⁶⁹.

(akta kontroli str. 152-153, 166, 201-206, 371-373)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań inspektor ds. księgowości podatkowej i windykacji wyjaśniła, że: *Brak realizacji obowiązków sprawozdawczych był spowodowany brakiem świadomości istnienia tego obowiązku. Postaram się wyeliminować tę nieprawidłowość w przypadku udzielania kolejnych ulg poprzez każdorazowe sporządzanie i przekazywanie tych sprawozdań.*

(akta kontroli str. 152-153)

Wójt wyjaśniła, że: *W mojej ocenie również ta nieprawidłowość spowodowana była brakiem dostatecznej wiedzy odpowiedzialnych pracowników o obowiązujących w tym zakresie wymogach, na co niewątpliwie wpływ miały ograniczenia kadrowe. Jednocześnie deklaruje, że w najbliższym czasie postaramy się podjąć działania, w szczególności w zakresie wzmocnienia nadzoru i poprawy wiedzy pracowników o postępowaniach de minimis w celu niepopelnienia stwierdzonych błędów w przyszłych postępowaniach.*

(dowód: akta kontroli str. 201-206, 371-373)

4. Urząd nie sporządzał i nie przekazywał ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa sprawozdań o udzielonej pomocy de minimis w rolnictwie za miesiące: styczeń, kwiecień – lipiec, wrzesień – grudzień 2016 r.; styczeń, kwiecień – czerwiec, wrzesień, październik, grudzień 2017 r.; kwiecień, czerwiec, wrzesień – grudzień 2018 r.; kwiecień – czerwiec 2019 r., co stanowiło naruszenie przepisu art. 32a ust.1 ustawy o pomocy publicznej oraz § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 r.⁷⁰ (za miesiące sprawozdawcze do grudnia 2016 r.) oraz § 4 pkt 1 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2017 r.⁷¹ (za miesiące sprawozdawcze od stycznia 2017 r.).

(akta kontroli str. 131-151, 156-158, 167-170, 201-206, 371-373)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. wymiaru podatków wyjaśniła, że: *Brak rzetelnej realizacji obowiązków sprawozdawczych wynikał przede wszystkim z braku dostatecznej wiedzy odnośnie sposobu realizacji tego obowiązku. Jednocześnie deklaruje, że postaram się na bieżąco sporządzać i przekazywać wymagane sprawozdania.*

(akta kontroli str. 156-158)

Wójt wyjaśniła, że *W mojej ocenie również ta nieprawidłowość spowodowana była brakiem dostatecznej wiedzy odpowiedzialnych pracowników o obowiązujących w tym zakresie wymogach, na co niewątpliwie wpływ miały ograniczenia kadrowe. Jednocześnie deklaruje, że w najbliższym czasie postaramy się podjąć działania, w szczególności w zakresie wzmocnienia nadzoru i poprawy wiedzy pracowników o sprawozdawczości z udzielania pomocy de minimis w celu niepopelnienia stwierdzonych błędów w przyszłych postępowaniach.*

⁶⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1871.

⁷⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 września 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. Nr 174, poz. 1081, ze zm.) – uchylone z dniem 19 stycznia 2017 r.

⁷¹ Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. poz. 120) – weszło w życie z dniem 20 stycznia 2017 r.

Jednocześnie informuję, że już w trakcie prowadzonej kontroli dokonano konwalidacji w części wykrytych nieprawidłowościach. W szczególności na stanowiskach podatkowych oraz na stronie gminy dostępne są druki do pobrania odnośnie pomocy de minimis.

(dowód: akta kontroli str. 201-206, 371-373)

W trakcie kontroli NIK, zamieszczono na stronie BIP Urzędu informacje o wymogach w zakresie udzielania pomocy publicznej de minimis, a także udostępniono wzory załączników do wniosków o udzielenie pomocy. Wzory ww. załączników wraz z informacjami o obowiązujących w tym zakresie wymogach udostępnione zostały również w wersjach papierowych na stanowiskach obsługi podatników w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 378-396)

OCENA CZĄSTKOWA Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

OBSZAR **3. Sporządzanie i udostępnianie informacji o osobach fizycznych, prawnych oraz jednostkach organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, którym udzielono ulg i pomocy publicznej.**

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy corocznie podawała do publicznej wiadomości informacje zawierające wykaz osób fizycznych, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł.

Powyższe informacje publikowane były na stronie BIP Urzędu Gminy oraz zamieszczane w siedzibie Urzędu na tablicy ogłoszeń w terminie wynikającym z art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f i g ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷² (dalej: *ustawa o finansach publicznych*), tj. do 31 maja roku następnego.

(akta kontroli str. 159-164)

3.2. Ww. wykazy nie zawierały nazw wszystkich podatników, którym udzielono ulg w kwocie przewyższającej 500 zł, a także umorzonych kwot oraz przyczyn ich umorzenia. Powyższe szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 156-158, 207-208, 374-377)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wbrew wymogom określonym w przepisie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f. ustawy o finansach publicznych podawane do publicznej wiadomości za poszczególne lata objęte kontrolą wykazy osób fizycznych, którym w zakresie podatków lub opłat udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożono spłatę na raty w kwocie przewyższającej łącznie 500 zł, zawierały nierzetelne (niepełne) dane, tj.:

- w wykazie za rok 2016 (upubliczniony w dniu 25 maja 2017 r.) w przypadku pięciu podatników nie wskazano wysokości umorzonych im kwot i przyczyn umorzenia, a także nie ujęto w wykazie dwóch podatników (osób fizycznych)⁷³;

⁷² Dz. U. z 2019 r. poz. 869, ze zm.

⁷³ Łączna kwota udzielonych ulg podatnikom nieujętych w wykazie wynosiła: 1.832,00 zł.

- w wykazie za rok 2017 (upubliczniony w dniu 23 maja 2018 r.) w przypadku jednego podatnika nie wskazano wysokości umorzonych im kwot i przyczyn umorzenia, a także nie ujęto w wykazie jednego podatnika (osoby fizycznej)⁷⁴;
- w wykazie za rok 2018 (upubliczniony w dniu 18 maja 2019 r.) w przypadku 11 podatników nie wskazano wysokości umorzonych im kwot i przyczyn umorzenia, a także nie ujęto w wykazie trzech podatników (osób fizycznych)⁷⁵.

(akta kontroli str. 156-158, 159-164, 207-208, 374-377)

Odpowiedzialna za prowadzenie ww. postępowań i przygotowanie projektów decyzji inspektor ds. wymiaru podatków wyjaśniła, że: *Nieprawidłowość dotycząca przedstawiania w wykazach niepełnych informacji w zakresie kwot i przyczyn umorzenia zobowiązań podatkowych, a także nie ujmowania wszystkich podatników wobec których zastosowano ulgę wynikała z błędnej interpretacji tego przepisu, a w przypadku niewykazywanych podatników z przeoczenia. Jednocześnie informuję, że postaram się w najbliższym czasie przygotować celem upublicznienia wykazy z pełnymi i rzetelnymi danymi.*

(akta kontroli str. 156-158)

Wójt wyjaśniła, iż: *W związku z dużą ilością składanych wniosków w wykazie osób, którym udzielono ulgi powyżej 500 zł pominięto przez omyłkę osoby. Brak wysokości umorzonych kwot i przyczyn umorzenia wynikał z błędnej interpretacji przepisu art. 37 ust. 1 pkt 2 lit f ustawy o finansach publicznych.*

(akta kontroli str. 63)

W trakcie kontroli NIK, skorygowano publikowane na stronie BIP Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń wykazy osób fizycznych o brakujące osoby oraz uzupełniono o kwoty i przyczyny umorzenia.

(akta kontroli str. 374-377, 397-401)

OCENA CZĄSTKOWA Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, a także działaniami podjętymi w toku kontroli w celu ich wyeliminowania, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wydawanie decyzji o udzieleniu ulg w spłacie zobowiązań podatkowych wyłącznie na podstawie kompletnego materiału dowodowego, wskazującego na występowanie przesłanek do zastosowania tych ulg.
2. Egzekwowanie od wnioskodawców ubiegających się o udzielenie pomocy de minimis wszystkich wymaganych dokumentów niezbędnych do rozpatrzenia wniosku o udzielenie tej pomocy.
3. Wydawanie beneficjentom pomocy zaświadczeń stwierdzających, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis.
4. Terminowe sporządzenie i przekazywanie Prezesowi UOKiK oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa sprawozdań o udzielonej pomocy de minimis albo informacji o nieudzieleniu pomocy.
5. Rzetelne sporządzanie podawanych do publicznej wiadomości wykazów, o których mowa w przepisie art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o finansach publicznych.

⁷⁴ Łączna kwota udzielonych ulg podatnikowi nieujętemu w wykazie wynosiła: 640,00 zł.

⁷⁵ Łączna kwota udzielonych ulg podatnikom nieujętem w wykazie wynosiła: 4.736,60 zł.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 17 grudnia 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Kontrolerzy
Mariusz Kniat
Doradca prawny

p.o. Dyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis

Tomasz Przybysz
Inspektor k.p.

.....
podpis